

# SLOVENSKI ŠTAJERC

Iz naroda za narod!

«Slovenski Štajerc» izhaja vsak drugi četrtek, datiran z dnevom naslednje nedelje. — Naročnina za celo leto 2 K. — Naročnina se tudi na pol leta plačuje in se mora poslati naprej. — Cena oznanil je za eno stran 32 K, za  $\frac{1}{2}$  strani 16 K,  $\frac{1}{4}$  strani 8 K,  $\frac{1}{8}$  strani 4 K,  $\frac{1}{16}$  strani 2 K,  $\frac{1}{32}$  strani 1 K. — Pri večkratnem oznanilu je cena posebno znižana. — Za oznanila (inserterate) uredništvo in upravnništvo ni odgovorno. — Uredništvo in upravnništvo je v Kranju (Kranjsko). — Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj. — Rokopisi se ne vračajo in se morajo najdalje poslati do ponedeljka pred izdajo dotične številke.

Št. 19.

V Kranju, dne 29. oktobra 1905.

II. letnik

## Preidimo od besed k dejanjem!

### II.

Dokazana resnica je, da samo izobražen narod more gospodarski napredovati! Torej je moralna dolžnost vseh inteligentnih narodnih krogov, da skrbijo in delajo na to, da se narod, da se vse ljudstvo brez izjeme, — do zadnjega gorskega sela — tudi najpriprostejši delavec, nabrazdi.

Z nekim grozečim veseljem radi povdarjamo narodno zavednost, vztrajnost in žilavost češko. Pri tem pa kaj radi pozabimo, da Čehi tudi čez noč in iz nič na bogsigave kak čudežen način niso postali to, kar pomenijo danes. Tudi oni so bili nekdanj na isti stopinji razvoja, kakor smo mi danes, tudi njihovemu narodnemu obstoju so pretili isti viharji, isti brezobzirni nasprotnik, ki se zajeda in vsesava v naše narodno telo, ki izpodriva naše narodno delo, ki izpodriva naš narodni živelj, je grozil nekdanj češkemu narodu s smrtjo in poginom. Danes se veda se je že češki narod toliko osvojil, vspel tako visoko, da duševno in gospodarsko daleč nadkriljuje svojega nemškega sosedu in češka-slovanska pesem zopet odmeva po krajih, iz katerih jo je nekdanj izpodrinila nemška beseda.

Toda če prebiramo liste češke povestnice, vidimo, kako je ta narod polagoma, a dosledno napredoval, koliko trudapolnega narodnega dela je bilo treba, predno so padli oni okovi, v katavih še ječimo in vzdihujemo mi!

Zares mnogokaj se je že pri nas poskusilo, marsikaj je že hitro, mogočno vzplamtelo, pa zopet ugasnilo, zamrlo brez najmanjšega sledu!

To je znamenje površnega dela, in tako površno in navidezno je sploh naše narodno delo! Kaj in kako si sploh mislimo narodno delo! Nekaj želimo, nekaj nam ni prav. Hudo občutimo nezavednost, nizko izobrazbo, zaostalost narodovo. Vsi vneti za vse dobro kličemo: „Več izobrazbe, več luči, več prosvete ljudstvu!“ Mnogo dalje pa tudi navadno ne pridemo. Radi te pomanjkljive narodne vzgoje, če smemo to nedelavnost imenovati vzgojo! — pa imamo take sadove. Možje, ki so še pred par leti kot narodni župani županovali slovenskim občinam, pomagajo danes odpadnikom, nemčurjem k zmagi! Niso se zavedali, ko so bili narodni-značajni, niso umevali prav svojega stališča — kar so bili, bili so le slučajno od danes do jutri. In slučajno je zopet, da jih vidiš danes v vrstah nasprotnih.

Pridite med narod in pogledjte in spoznajte naše ljudstvo! Ostanemo lahko pred pragom naših trgov, ali po naših lepih vaseh, da ne govorimo o naših mestnih okolihah.

Pravih, zanesljivih, samostojnih narodnih mož je tako malo! Krivi smo tega sami, krivo je temu naše delo, ki je navadno še tisto, kar ga je, — slabo, skoro bi rekli dostikrat škodljivo. Ljudje, ki še kaj delajo za narod, vse pre-radi tišče svojo osebo, svoj upliv in ugled v ospredje, predrzen, nevaren se jim zdi vsak, kdor bi si upal količkaj samostojno misliti, ubiti se mora tistega, ki bi imel zmožnost in voljo se dvigniti nad nivo mrtvega stroja — naši voditelji hočejo imeti v rokah slepo orodje, ne pa probujen, izobražen narod, ki bi ne bil kakor

**Slovenci! Zahtevajte v vseh gostilnah „Slov. Štajerca“!**

**Takih gostiln, kjer „Slovenskega Štajerca“ ni na razpolago, se ogibajte!**

plaha čreda ovac, ki se razprši, če „udariš pastirja“.

Nič nemogočega ne zahtevamo: Dela, pre-mišljenega, organiziranega narodnega dela! Treba je zato seveda zmožnosti in volje. Voljo mora imeti vsak, kdor čuti potrebne zmožnosti. Tu se ne potrebuje nič visoke učenosti, pač pa mnogo, mnogo vztrajnosti in potrpežljivosti in srca za naše slovensko ljudstvo.

Vztrajno bodi naše delo! Ne obupajmo pri prvem ponesrečenem poskusu, zadovoljimo se z najmanjšim uspehom. Pri mladini se morajo napeti vse sile, tu se ne sme prezreti nikogar, vsakega se mora uvesti v ono veliko narodno armado, ki je potrebna skupne narodne vzgoje, skupne narodne šole, da se privadi za vsako so-cijalno skupino prepotrebne prostovoljne discipli-ne, ki izvira iz visoko razvite samostojnosti, iz prave svobodne individualitete.

Mladina naša je naš up, je bodočnost na-roda. Vzgoja mladine je temeljito narodno delo, brez katerega si pravega napredovanja sploh mi-sliti ne moremo. Kako pa se vzgaja naša mla-dina. Naše šole ne store dovolj, pokvariyo nam marsikaj, saj nimamo pravih narodnih ljudskih šol. Storit moramo torej sami nekaj, izpopolniti, česar šola ni storila; uvesti bi se morale v daljnem pomenu besede neke vrste narodne na-daljevalne šole v naših družtvih.

Čitanje raznih političnih listov ne koristi to-liko, kakor se običajno misli. Kaj se je treba našemu kmetu, — ki ga tarejo gospodarske skrbi, ki tiči globoko v dolgovih — zanimati za razne malenkostne, brezpomembne praske, s ka-terimi polnijo večji listi svoje predale. Skrbimo rajše, da bo v družtvih več gospodarskih listov in poučno strokovnih knjig. Dajmo ljudem take dušne hrane, kakoršna jim prija.

Mogoče pogleda ta ali oni o priliki malo globje v dušo našega ljudstva in videl bo nazore ljudske, ki vladajo: „Nemški znati“ to je prvo, kar mora otrok. Vesele se na tihem vsake nemške šole in če grmi prokletstvo na njo tudi iz lece. Kaj pomaga tu samo zabavljanje čez nasprotnike — tu je treba resnega, stvarnega pouka.

Ne z zasmehom, ne z odbitnostjo — s pri-jazno, prepričevalno besedo pojdimo med ne-vedne, zaslepljene in jih poučimo!

## Razobešanje slovenskih trobojnic po spodnještajerskih trgih in me-stih — dovoljeno.

Marsikak konflikt že je po naših spodnještajerskih mestih in trgih povzročilo razobešanje slovenskih tro-bojnic.

Če se je v teh krajih kakemu nemškemu oziroma nemčurskemu županu zahotelo odstraniti razobešeno slo-vensko zastavo, pa hajdi doli ž njo, in — mirna Bosna. Slovenci so se seveda jezili, a ni pomagalo nič; o kakih nadaljnih korakih proti takemu samooblastnemu postopanju pa za sedaj razen slovenjegraških Slovencev še ne vemo.

Ker je vsekakor gotovo, da bodo nam Nemci in nemčurji i poslej zabranjevali razobešati naše narodne zastave, hočemo dobesedno ponatisniti tozadevajoče akte, koje nam je poslati blagovolila «Narodna čitalnica» v Slov. Gradcu v to svrhu, kar bo Slovincem v enakih ali temu približnih slučajih gotovo v dobro navodilo ali koncept.

Kakor znano, je slovenjegraško občinsko predstoj-ništvo lani dne 18. avgusta odvzelo raz strehe tamošnje kmetijske zadruge oziroma «Narodne čitalnice» sloven-sko zastavo.

Vrli slovenjegraški Slovenci so se proti takemu za-sramovanju Slovencev takoj pritožili pri svojem c. kr. okrajnem glavarstvu.

Še isti dan izdalo je c. kr. okrajno glavarstvo in sicer zanikaven odlok, ki se glasi:

«C. kr. okrajno glavarstvo Slovenji gradec, dne 18. avgusta 1904, št. 15234.

Kmetijski zadrugi

v Slovenj gradcu.

Zastavo v belo-modro-rudeči barvi, katera je v jutro 18. avgusta 1904 raz strehe «Kmetijske zadruge» v Slo-venjgradci plapolala, je vsled ukaza slovenjgraškega ob-činskega predstojništva dopoldne taistega dne uslužbenec občine odvel in v občinsko pisarno oddal.

Prizivu, katerega je kmetijska zadruga takoj proti odredbi mestnega zastopa pri c. kr. okrajnem glav-arstvu pismeno vložila ugodim in ovržem odredbo mest-nega občinskega urada v smislu § 90 občinskega reda za Štajersko. Ta odredba občinskega urada prekorači namreč delokrog župana in ni bilo občinsko predstoj-ništvo v Slovenjgradci kompetentno, tako odredbo izdati, ker je mesto Slovenjgradec sedež političnega okrajnega oblastva. Obenem se vrne zastava, katero je mestno občinsko predstojništvo zaplenilo.

Nadalje sem primoran v smislu § 7 cesarske na-redbe z dne 20. aprila 1854 d. z. l. št. 96 razobešenje belo-modre-rudeče barvne zastave na hiši kmetijske za-druge v Slovenjgradci prepovedati, ker zamore dati vsled sedanjega nasprotnega narodnega mišljenja med prebi-valstvom Slovenjgradca razobešanje slovensko-narodne zastave povod nemirom.

Glede nadaljne pritožbe kmetijske zadruge tikajoče se razobešenje črno-rudeče-rumene zastave na glavnem

trgu od občinskega predstojništva nimam povoda kaj ukreniti, ker se razobešenje črno-rudečo-rumene, črno-rumene in belo-zelene zastave ne more smatrati za demonstracijo in ker so se v mestu že več nego 20 let zastave v teh barvah razobeševale.

Proti temu odloku prosto je kmetijski zadrugi, v teku 14 dni, začenshi od dneva, kateri sledi dostavi, vložiti priziv na c. kr. namestništvo v Gradci pri okrajnem glavarstvu v Slovenjgradci.

V slučaju, da bi se priziv vložil, se vendar mora od tukaj oddana prepoved v interesu splošnega mira in reda takoj upoštevati.

C. kr. okrajni glavar

Čapek.»

Proti temu odloku c. kr. okrajnega glavarstva slovenjgraškega vložili so Slovenci priziv, ki slove:

«Slavno c. kr. okrajno glavarstvo!

Zoper odlok z dne 18. avgusta 1904 štev. 15.234 vložil podpisana kmetijska zadruga (Pravilneje „Narodna čitalnica“. Opomba pošiljatelja teh aktov) v Slovenjem Gradcu v odprtem roku sledeči

priziv.

Glavna točka našej pritožbi je prepoved razobešanja slovenske trobojnice na naši hiši v Slovenjem Gradcu povodom rojstnega dne Nj. Veličanstva cesarja.

Ta prepoved upira se na ces. naredbo z dne 20. aprila 1854 štev. 96 drž. zak. in se motivira s tem, ker zamore baje razobešenje slovenske zastave dati vsled sedajšnjega nasprotnega narodnega mišljenja med prebivalstvom povod nemirom.

Ta vzrok pa ni veljaven in umesten.

Na našej hiši ravno imenovani dan ni bila razobešena izključno slovenska zastava, ampak tudi druga deželna zastava.

S tem se je hotelo na jasen način povodom cesarske slavnosti dokazati, da tudi spodnještajerski Slovenci časte na primeren in dostojen način svojega vladarja.

Če nam okrajno glavarstvo pri tej priliki prepove razobešenje slovenske zastave, se čutimo mi razžaljeni v svojih patrijotičnih čustvih.

Sklicevanje na to, da v Slovenjem Gradcu vladajo nasprotna narodna mišljenja, je sicer istinito, pa da bi se iz teh nasprotnih narodnih nazorov smelo slovenski manjšini prepovedati to, kar se je dovolilo nemški večini, je naravnost nesmiselno.

Državni osnovni zakon dovoljuje prosto izražanje svojih misli in nazorov.

Člen 19. osnovnih zakonov zagotavlja slovenski narodnosti, slovenskemu jeziku, slovenskemu mišljenju in torej tudi slovenski zastavi iste pravice kakor nemški narodnosti, nemškemu jeziku, nemškemu mišljenju in nemški zastavi.

Konec prih.

## Dopisi.

**Stopno poleg Makol.** To je tepec prve vrste tisti človek, ki je v ptujski «golazni» poročal o poboju o Štefanu Neratu in Lukežu Kernežu, ki se je nedavno v naši občini dogodil. Pravzaprav dogodila se je nesreča

v Sesterzah, pa oba udeleženca sta prava naša občana. Prvi je viničar, oženjen, star 35 let; drugi je bil kramarček in mali posestnik, tudi oženjen, star okoli 50 let. Oba sta očitna prešestnika ter sta obiskovala neko grdo vlačugo v bližnji občini Sestrže. Nedeljo zvečer dne 8. sta se zopet sešla pri tisti baburi, se spoprijela in stepla in konec poboja je bil, da je Nerať Kerneža ustrelil, ki se je kmalu na to mrtev zgrudil na tla. — Štajerčev dopisnik vedoma resnico preobrača, in hoče oba grdeža vriniti klerikalcem. Toda vsi naši «Štajer-junci» . . . (Prosim vas g. urednik. le tako jih nazivajte zanaprej, ker pravi junci so in neumna teleta, kakor jih je obsodil nek nemški pisatelj, ki je zapisal znani stavek nekoč: «nur die allergrössten Kälber wählen ihre Metzger selber (noro tele, ki za mesarjem leti, kateri ga bo zaklal . . .) in to delajo vsi ti telički, saj povsod podpirajo in volijo najstrastnejše sovražnike našega (slovenskega) ljudstva! Pravim: vsi naši «Štajer-junci» to sami prav dobro vejo in lahko vsak čas s prisego pritrdijo, da je bil nesrečni Luka vedno njihov navdušeni pristaš. Kaj ni Šimen Žunko, pa Zaspan Joža, pa Bogec Miha, pa Šimen Šošter i. dr., saj je sploh znana resnica, da je bil pokojni Lukec Kerneža vaš prijatelj in somišljenik? Saj tega pri nas nihče ne taji, ker se tajiti ne da.

Cela naša župnija ve, kolikokrat da je ta nesrečni Luka na javni cesti «Štajerca» v roki dvigal, in na glas ljudem razlagal. Bil je kramarček in koder je hodil, videl si ga s klozno na hrbtu pa s «Štajercem» v rokah. Oni drugi pa je «Divji lovec», ki je menda blizu polovico svojega življenja po raznih zaporih presedel. Oba sta bila znana grda brezbožnika. Nobeden ni izpolnjeval svojih kršč. dolžnosti. V cerkvi ju že dolgo let nihče ni videl. To niso «klerikalci», ampak taki so pravi istiniti «Štajerjunci» . . . «filii diaboli» kakor jih sv. pismo imenuje s pravim imenom: «otroci hudičevi» . . . antikristi! Tvoji so, ljubi «Štajerc», in tvoji ostanejo. Nič se jih ne boš mogel otresti. Kakor jih učiš, tako pa znajo. Saj družega ne slišijo od tebe, kakor le ostudno psovanje vsega, kar je lepo in koristno. «Malopridno drevo ne more dobrega sadu roditi.»

**Iz puščave od Sv. Jurja v Slov. goricah.** Priko-bacal sem kot stari puščavnik spet enkrat iz svojega brloga na beli dan, ker skoraj bi se že naveličal svojega samotarskega življenja, pa tudi rad bi zvedel, kako so vendar Spodnji Gasterajčani «rihtara» volili.

Toraj evo vam!!! Ta slavno vladajoči paša, ali kakor bi rekel «rihtar», se je zbal, da bi se mu županski stolec prekucnil, zato si ni upal občinskih volitev očitno razglasiti, ampak je prav natihoma naznanilo pribil na občinsko tablo, tako da nikdo ni prav vedel za čas volitve. Ob času volitve pa so z njegovim prizadevanjem spet volili po njegovi nemčurski želji.

Seve, tudi njegovega podrepnika, po domače Rančeka ni manjkalo pri tej slovesnosti! Skoraj celo leto si je mož prizadeval, da bi nakupil zadostno število starih kokoši, da bi tem ložje pogostila svoje agitatorje, pa tudi «Ptujsko kroto» sta imela naročeno, ker ta pač ima nek poseben okus pri jedi! Toraj dober tek Ranček, in pa ti slavno vladajoči nemčurski «rihtar»! Ti slavni paša pač menda misliš, da bosta vidva z Ron-

čekom dobila zlato medaljo iz svinskih ščetin od ptujskega očeta Ornika, ker tako zagovarjata ono »krastavico«: zato pa tako ponosno kobaca vsakokrat v večih izvodih v to občino.

Pa reci, Dominek, če nisi nemčur! Kaj pa toraj dela tvoj »šlimer hund«?

Seveda, ker si se rodil nekje tam v blaženem rajhu pod velikim kozolcem v priprosti slovenski hišici od priprostih kmetijskih starišev. Zato si pa postal tako velik gospod nemškutar.

Z Bogom toraj »pje« gospod »rihtar«, drugič te ne bom več krtačil. Ko nastopim svojo pot, vzel bom namesto krtače britvo seboj, da te pošteno obrijem.

Stric puščavnik, išči ga.

**Ljutomer.** Pri nas sta se pred kratkim nastanila 2 krojača, ki sta sicer oba v slovenski viničarski bajti zagledala luč sveta, a sta se potem prelevila v ono golazen, ki čuje pri nas na ime nemškutar. Poležavala sta toliko časa na medvedovih kožah v blaženem nemškem rajhu, da sta sedaj, vrnivši se v domačijo, popolnoma poraščena z nemčursko dlako. Hrastovo listje in želodi ne prijaajo njunim želodcem, zato sta prišla v Ljutomer, da bi se tukaj sitila s slovenskimi groši. Pa ne boš Jaka! »I. Boschitz & F. Kozuwan, Anfertigung von Herrenkleidergarderobe nach Mass«, se glasi njuna firma. No, saj drugi krojači tudi ne delajo brez mere, gospod Boschitz! Toda tak napis je za slovenski Ljutomer naravnost izzivanje. S tem, da sta lepi slovenski imeni Božič in Kocuvan prestvarila v tako nemčursko spakedranost, sta pokazala da se svojega materinega jezika sramujeta in da veje okoli teh puhlih glav nemški duh, kojega sta se navzela na Bavarskem. Kakor slišimo, lazita nemčurčka od vasi do vasi ter ponujata ljudem svoje delo in blago. Toda vsak zaveden Slovenec bo njima znal pokazati, kje je mizar napravil vrata. V trgu imamo narodnega krojača g. Jelovska, ki dela solidno in ceno, in tudi v okolici je dovolj dobrih krojačev, ki pa tudi ne delajo brez mere. Pozor toraj, pred takimi lačenbergerji!

## Gospodarske stvari.

Za kmetijski stan so nastopili dandanes hudi časi in če si ne znamo pomagati, bomo morali propasti. Pri nas je še mnogo ljudi in sicer ne samo med kmeti, marveč tudi med našo inteligenco, ki mislijo, da je lahko vsakdo kmet. Če ni kdo za nič drugega, pa bo dober za kmeta, pravijo. Oni mislijo, da, obstoji kmetijstvo samo v kopanju in oranju. To mnenje pa je popolnoma napačno in mi smelo trdimo, da ga ni stanu, ki bi potreboval za izvršenje svoje obrti toliko znanja, kakor ga potrebuje kmet, ki hoče na svojem posestvu prav gospodariti. Kmet mora biti naravoslovec, poznati mora torej natanko različna svojstva svoje zemlje, poznati mora svojstva rastlin, ki jih goji, poznati mora različne rastlinske in živalske škodljivce, ki mu pretijo, da vničijo sad njegovega truda, poznati mora nadalje življenje domačih živali in znati mu je, kako se dajo te najboljše izkoriščati. Kmet mora biti nadalje tehnolog, to se

pravi, znati mora svoje pridelke prav izkoriščati, on mora biti jurist ter poznati zakone, ki se tičejo njegovega gospodarstva in mora biti slednjič trgovec, da zna vsako stvar, predno jo začne, iz trgovskega stališča preračunati ter ono, kar ima, lahko in dobro spečati v denar. Vse to se zahteva od kmeta. Ni toraj dovolj, če zna samo dobro obračati lopato in motiko, marveč znati mora rabiti tudi glavo. Skrijejo naj se toraj oni, ki pravijo, da kmetu ni potrebno znanje.

Ker se zahteva dandanes od kmeta toliko znanja, zato bomo morali pač premisliti, komu naj izročimo svoje posestvo, ko nas več ne bo. Splošna navada pri naših kmetih je, da prevzame prvorojenec očetovo posestvo. Nič se ne gleda na to, ali je za kmetijstvo ali ni. Vsi drugi sinovi morajo navadno z doma s trebuhom za kruhom. Le tedaj, če so premoženjske razmere posebno ugodne in je prvorojenec bistre glave, pošljejo ga »študirat za gospoda« in nadomesti ga po rojstvu naslednji brat, o katerem se tudi ne gleda, bo li mogel voditi težko kmetijsko gospodarstvo ali ne.

Ta navada je za naše kmetijstvo velika nesreča. Čestokrat ostaja nam sam plevel doma, a najboljši sinovi se izgubijo po svetu. Zato se pač ne smemo čuditi, če gre ta ali ona prej krasna kmetija pod vodstvom malomarnega naslednika vedno bolj rakovo pot. S takim ravnanjem ne škodujemo pa samo kmetijstvu, marveč mnogokrat tudi svojemu narodu. Priden in talentiran človek zna si vselej pomagati. Žal pa smo Slovenci že taki, da se prav radi izneverimo svoji očetnjavi, čim pridemo v boljši položaj. Le pogledjmo priimke naši narodnosti nasprotnih bogatašev in velikašev po primorskih, kranjskih, štajerskih in koroških mestih!

Ko odbiramo sina, ki bo nam sledil na posestvu, moramo biti toraj bolj previdni, nego smo bili dosedaj. Ne glejmo več, kateri sin je prvi rojen. Če je za kmetijstvo vnet, dovolj priden, talentiran in zdrav, obdržimo ga doma, če pa nima že v mladosti za kmetijstvo nobenega veselja, uči naj se rokodelstva ali trgovstva. Rokodelcev in trgovcev tudi potrebujemo in kdor je priden, zamore si tudi tu pomagati. Če hočemo svoje sinove šolati, odberimo si najboljšega, katerega mislimo obdržati doma, za kmetijsko šolo. Če je naša kmetija srednja, pošljimo ga v gorisko ali novomeško kmetijsko šolo, če je pa velika, študira naj najprej na gimnaziji ali realki, a potem naj gre na kako višjo kmetijsko šolo, kakor so one na Dunaju, v Klosterneuburgu ali v Mödlingu. Ko zvrši to šolo, pa naj ne postane gospod, marveč kmetovalec.

Pač žalostno je, da imamo Slovenci tako malo v kmetijstvu izobraženih gospodarjev. Kdor je kaj študiral, je rajši tudi pisar nego kmetovalec. Čim obleče kdo pri nas gosposko suknjo, pa se mu zdi kmetško delo nekako poniževalno. In vendar je to delo, kakor telovadba sploh, zdravju in sicer dušnemu in telesnemu koristno. V tem pogledu morali bi si vzeti pri Čehih vzgled. Gospodarja, ki je zvršil visoko kmetijsko šolo, ni prav nič sram korakati za plugom ali pa voditi po polju različne kmetijske stroje. Zato bi svetovali tudi naši inteligenciji po deželi, naj ne misli, da onečasti svoj gosposki stan, če prime včasih za grablje, lopato

ali škarje. Ne, tak gospod, in bodi tudi duhovnik ali učitelj, ki se ne sramuje dela onih ljudi, med katerimi živi, je vreden tem večjega spoštovanja.

Ko odbiramo sina za dom, glejmo toraj tudi, da ga ne prevlada današnja posvetna nečimernost, kajti kakor je dobro, če se loti gospod kmetovanja ter pripomore s svojo večjo izobrazbo sosedom do napredka, ravno tako slabo je, če se loti kmet pri skromnih svojih sredstvih gosposkega življenja.

Kmetovalci, dober material ohranimo zase, slab material oddajmo drugim stanovom!

«Prim. Gospodar.»

## Spodnještajerske novice.

**Iz Hrastnika.** V seji krajnega šolskega sveta dne 13. t. m. je bil voljen mesto odstopivšega Nemca Burgerja načelnikom Slovenec, trboveljski župan g. Ferdo Roš, njegovim namestnikom pa Nemec, ravnatelj g. Fran Seiller. (Zdaj upamo, da preide vsa zadeva v pravi tir!)

**Zdravnik g. dr. Klasinc** se je preselil iz Zgornje Polskave na Pragersko. Na Pragerskem, ki se leto za letom veča, je bil pač že potreben zdravnik.

**Od Sv. Petra v Sav. dolini** se poroča: Minuli teden je šel graščak Oto Pollak na lov na jerebice. Nedaleč od njegovega stališča je delala na polju posestnica Franciška Storman, katero je Pollak obstrelil. Sekanci so jo zadeli v obraz in vrat. Neprevidnega lovca so javili sodnji.

**Slovenska kmetijska podružnica za Spodnje Štajersko.** Kakor znano, se je v zadnjem zasedanju naročilo štajerskemu deželnemu odboru, naj do prihodnjega zasedanja predloži načrte glede ustanovitve slovenske kmetijske šole. Politična javnost na Slovenskem je prav radovedna, kako se bo skušal dež. odbor izvit. Gospode poslance pa opozarjamo nato sedaj ob vstopu v deželni zbor, da storijo vse potrebno, da se čimprej ugotovi tej kulturni zahtevi in potrebi našega naroda.

**Jurklošter.** V Jurklošterskih grajskih gozdih je vstrelil letos posestnik Marko Senica v Rudniku prvega divjega petelina v Patrovi dolini. — prvi v teku štiridesetih let. Petelin je krasen ter spoznan od izvedencev eden najlepših. Redka prikazen. Kakor lovec sam pravi, jih je še več.

**Celjske novice.** V novi mestni nemški šoli se je podrl te dni strop. Otroci so k sreči prej odšli iz sobe, sicer bi se bila zgodila velika nesreča, kajti vsi bi bili pokopani pod razvalinami. Šola je zidala občina sama, kako dobro, se je pokazalo. Ti nemški očetje imajo pač denar za podporo pagermanskih društev in veselje, toda za zidanje mestne šole ga nimajo. — Na Ljubljanski cesti se je zlomil minuli teden voz, naložen s 25 centi premoga. Morali so preložiti premog na drug voz. Pri delu jih je zasačila tema. Naenkrat pripelje po ulici kočijaž tukajšnjega Štigerja. Čeravno so mu klicali «stoj!», se vendar ni ustavil, ampak podil naprej, da je zabodlo oje njegovega voza konja, ki je bil vprežen v voz s premogom. Oje je predrlo konju trebuh, da so mu izstopile čreva in so ga morali ubiti.

**Okonina v Sav. dolini.** Dne 12. t. m. je znani Mihael Poznič, hlapec pri posestnici Jeraj v Grošovljah, udaril z motiko po glavi posestnika Plesča iz Trnove nad Mozirjem, da je nesrečnež nezavesten obležal. Mihael Poznič je imel konje pri kovaču v Okonini in tamkaj se je napil žganja, da je bil kakor ob pamet; posestnik Plesec se je vračal iz Gornjega grada, kamor je hodil davke plačevat. Na cesti v Grušovljah ga je Poznič napadel. Rana je nevarna. Težko, da bo nesrečnež okrevale. Žalosten zgled, kaj stori žganje.

**Gornja Radgona.** Že zopet so vlomili tatje, in sicer tokrat 10. t. m. v hišo g. Jož. Lipiča, krojača v Gornji Radgoni; odnesli so iz ene sobe vso obleko, obušala, perilo in nekaj posteljne oprave. Iz druge sobe je izginila srebrna ura z verižico — vsega skupaj v vrednosti 280 K.

**V Klopcah pri Slov. Bistrici** je uničil ogenj hišo in gospodarsko poslopje Marije Pliberšek. Zgorelo ji je vse. Zima je pred durmi — žena je vredna usmiljenja.

**V Arclinu** pri Vojniku je minoli teden zabodel z nožem delavec Janez Vengušt posestnika Jožefa Kovača. Kovač je sedel s posestnikom Martinom Kovačem mirno v gostilni Randla. V gostilno pride tudi Vengušt, ki ju začne psovat in suvat mizo, pri kateri sta sedela. Moža sta ga hotela na to spraviti iz hiše in sta ga začela suvati vun. Pri tem potegne Vengušt nož in ga zasadi v prsi Jožefu Kovaču. Smrtno nevarno ranjenega Kovača so prepeljali v bolnišnico, Vengušta pa so orožniki prijeli. Nesrečno pijančevanje je zopet spravilo človeka na zatožno klop.

**Poštni urad v Juršincih**, kojega je vestno vodil skozi 23 let g. Fr. Koser star., je dobil poštni uradnik g. Fr. Koser ml., ki je služboval na Pragerskem.

## Raznoterosti.

**Štajerski Slovenci, ki še niste naročeni na „Slovenskega Štajerca“** — pozor! Kdor se sedaj za celo prihodnje leto naroči na novo na naš list in nam obenem tudi celotno naročnino pošlje, dobi vse letošnje številke do novega leta zastonj. Dobi tudi, ako to zahteva, še par že izišlih števil.

**Naše naročnike**, kateri nam še dolgujejo naročnino, uljudno prosimo, da se že vendar sedaj spomnijo svoje dolžnosti in nam takoj pošljejo naročnino. Vsakega posebej pač ne moremo terjati, saj pa tudi vsak sam ve, kdaj je čas plačati. Mi nimamo nikakih eksekutorjev, kakor jih imajo nemčurji, da bi po njih izterjevali naročnino. Nam še to smrdi, da smo primorani o tem v našem listu pisati. — Vsakemu svoje! Celotno najzadnji hlapec je vreden svojega plačila in tudi on ne more samo od zraka živeti. Obenem naše rodoljube še enkrat opozo-

rimo na članek v številu 18, stran 9 našega lista, kako naši nasprotniki podpirajo in razširjajo svoj list.

**Okrajni odbor ptujski** agitira pri slovenskih kmet-skih občinah za razširjenje bolnišnice in hiralnice v mestu Ptuj. Ornig kot okrajni načelnik ima izvoljenega namestnika. Pa tega prezira, pusti ga v zapečjaku; faktično nadomestuje načelnika svak Strašil, on podpisuje za Orniga, kar izhaja iz pisarne okrajnega zastopa ptujskega. Tudi tu skrbi Ornig za žlahto, v stran potisnjeni pa so graščaki Pongraz, Ulm, Kubeck, Klammer, Hellin in izdajice kmetškega stanu Vrabelj, Visenjak in Žampa. To preziranje od strani Orniga ni posebno častno za te gosposke in kmetške okrajne zastopnike. Strašil pa prekoračuje oblast in delokrog okrajnega odbora nasproti občinam in županom. Te dni je poslal županstvom v podpis neko peticijo, s katero naj se zahteva od deželnega odbora in zbora razširjenje bolnišnice in hiralnice na deželne stroške. Kratkoterminalno se naroča, da mora župan peticijo podpisati in okrajnemu odboru vrniti. Odkod pa izvaja Strašil to oblast, da sme on kaj takega v imenu okrajnega odbora naročati ali zapovedati? Kje je zakon, da bi moral občinski predstojnik slepo podpisati vse, kar zahteva načelnik ali njegov namestnik? Ali ni peticija, ki se odpošlje po naročilu urada ali druge osebe, vredna, da njo vrže deželni odbor v koš? Vsak župan, ki pozna svoje pravice in dolžnosti, ne bode na komando podpisal nobene peticije, ampak bode nepodpisano okrajnemu odboru nazaj poslal. Okrajni odbor sploh, žganjar Strašil posebe, nima prav nobene pravice kaj takega zaukazati ali naročati. Strašilov svak Ornig je sicer »liferant« za bolnišnico in hiralnico; kolikor poznamo Orniga, bi on rad vedno več »liferal«, da bi imel še več zaslužka pri bolnišnici in hiralnici. Pa za ta svoj dobiček naj skrbi sam, da bi kmetške občine ptujskega okraja v ta namen podpisovale celo peticije na deželni zbor, to bi bil naravnost javen škandal, tembolje, ker je svak Ornigov sam podpis zaukazal. Župani, sedaj veste, kaj vam je storiti. Ako bi Ornig ali Strašil radi tega katerega župana nadlegovala, naj to župan naznani našemu uredništvu.

**Ali je Ornig prijatelj slovenskega kmeta?** Ptujski »Štajerc« hvali peka in župana Orniga, kakor pravi cigan svoje šepavo, slepo in mršavo kobilsčee. To mora »Štajerc« storiti, ker pek in župan Ornig s tovariši berarči po svetu denar, da se ptujskemu gegaču napolnijo jasli, sicer bi gladu prezgodaj poginil, da dobi Ornigov svak Blanke masno plačan tisk in papir za »Štajerca«. Kšeft redi vse prijatelje Ornigove in »Štajerčeve« naprednjake, najbolje pa gotovo žlahto Ornig-Blanke-Strašil. Zadnjič je bilo prišlo na dan, da plača ptujski »Štajerc« za tisk in razpošiljanje lista 11.470 K. Od tega denarja spravi brez dvoma največ Blanke, ker on daje za »Štajerca« papir in tisk. Kakor objavljen račun kaže, ne dela Blanke poceni, ampak zna dobro računati. In zakaj ne bi, ako da denar sūdmarka, mariborska in druge nemške hranilnice in celo trgovska zbornica v Gradcu? Ornig je član te zbornice in celo njen zastopnik v deželnem zboru. Sme se tedaj opravičeno trditi, da je Ornig tudi v teh svojih službah skrbel za list »Štajerc«

in posredno za tiskarja Blankeja. Nikoli pa še ni bilo slišati, koliko je že dal ali »ofral« za »Štajerca« župan Ornig, tiskar Blanke, žganjar Strašil, trgovec Kazimir Kolenc, Selinšek, Sadnik, Kraker, Slavič, Lepoša, odvetnik dr. Fichtenau in dr. Plachki. Ali ti gospodje zato, da njim »Štajerc« v vsaki številki poje hvalo in slavo, da njih slika in priporočila kot naprednjake, kmetške prijatelje i. t. d., ne poznajo nobene hvaležnosti, ali je res tako težko iz njih dobiti groš, kakor se vobče govori? Če drugi plačujejo za »Štajerca« stroške, je to za vse ptujske, deloma do skrajnosti umazane, nemške in nemčurske prvake in mogotce prav komod. Take so razmere pri listu, ki vedno druge psuje, ki vedno obrekuje in laže. Dobrodelnost Ornigova in tovarišev pa je v resnici take, da se ne upa prav na dan, ker jej svitloba škoduje. Tu hočemo peka in župana Orniga in njegov pljuvalnik »Štajerca« le na dva dogodljaja iz novejšega časa spomniti. Mestni zastop ptujski je pred nedavnim časom dovolil za veliko število ubogih učencev in učenk na mestnih šolah 100 K, pišemo celih sto kron podpore!! Tako beračijo dovoljuje mestni zastop za uboge šolarje. Pa še pri tej beračiji se ni sramoval staviti pogoje glede razdelitve. Po nasvetu mizarja Kracarja so mestni očetje z Ornigom vred sklenili, da od te podpore v znesku 100 K ne sme nobeden slovenski otrok ničesar dobiti, ampak le oni nemške narodnosti. To je najboljši dokaz, da je gola, ostudna in črna laž, da bi bil Ornig in njegovi tovariši prijatelji slovenskega kmeta ali slovenskega ljudstva. Ta vzgled kaže, da je Ornig in tovariši največji sovražnik in zatiralec slovenskega ljudstva, iz kojega se je rodil, da je odpadnik najslabše vrste, njegov list »Štajerc« pa, navadna plačana cunjica. Da svet vidi in se do dobrega prepriča, da ptujskih odpadnikov nikakor preostro ne sodimo in obsojamo, še enkrat posvetimo tem brezstidnim hinavcem v obraz in še navedemo drugi dogodljaj. Vampasti Ornig hoče veljati tudi za svobodnega človeka. O njegovi dobrodelnosti ne ve nihče nič, pa on hoče biti čislán in slavljen in »štifelpucer« »Štajerc« ga hvali, da se vse kadi, seve za — po celem svetu — in ne pri Ornigu zberačen denar. Evo Ornigovo dobrotljivo srce! Sin njegovega uslužbenca, ubogi dijak predloži Ornigu šolsko izpričevalo. Izpričevalo je dobro, to mora Ornig sam priznati. Ni se v svoji zagrizenosti mogel toliko premagati, da bi dijaka pohvalil, kar bi ga nič ne stalo; namesto da bi mu stisnil debelušast pek kronico v roko, se je zarežal nad dijakom: »Ker si Slovenec, ne dobiš nič od mene, če bi bil Nemec, bi dobil.« Tako je pripovedoval dijak. Mi pa rečemo fej in stokrat fej nad tako brezmejno surovostjo.

**Štajerski deželni zbor** je začel delovati dne 18. t. m. Deželni odbor je predložil poročilo o finančah pretečenega leta, iz katerega je razvidno, da je bilo prebitka 550.430 K 68 vin. — Predložen je tudi proračun za leto 1906. — Deželni glavar se je v toplih besedah spomnil umrlega poslanca Žičkarja. — Posl. dr. Dečko in sodrugi stavijo predlog glede državne podpore pri zidanju cest Luče-Kamnik in Solčava-Železna Kaplja (gl. tudi tozadevni predlog poslanca Berkša in sodrugov v državnem zboru!) — Posl. dr. Hrašovec in sodrugi stavijo vprašanje glede neke ceste v gornjegrajskem okraju

ter vprašanje glede razmer o razobešanju zastav. — Posl. Resel in sodrugi stavijo predlog za uvedbo splošne, enake in tajne volilne pravice — Predloženo je poročilo deželnega odbora glede predloga posl. Jurtela in sodrugov v zadevi podpore slovenski dijaški kuhinji v Celju. — Občina radgonska je vložila na deželno vlado prošnjo, da se spremeni meščanska šola v Radgoni v nižjo gimnazijo. Deželni šolski svet se je iz različnih umljivih in opravičenih vzrokov izrekel proti temu in v istem smislu se je izrazil deželni odbor, ki v svojem poročilu, predloženemu deželnemu odboru, predlaga odklonitev te prošnje. — Ker se je občina Slatina izšolala iz šolskega okolišča Sv. Križ in se je ustanovila zanje posebna nemška šola, za katero pa so morale ostale občine ravno tako občutno plačevati, predlaga deželni odbor, da se v olajšanje ostalih občin deželni donesek za nemško šolo zviša na letnih 10.000 K na 15.000 K. — Dne 19. t. m. so se vršile volitve v razne odseke. Izmed Slovencev so bili voljeni: v šolski odsek dr. Dečko, v peticijski odsek Kočvar, v odsek za obč. stvari dr. Hrašovec, v gospodarski odsek dr. Ploj, Roškar, v kulturni odsek dr. Jurtela, v železniški odsek Vošnjak.

**Glede prodaje našega lista** odgovarjamo tem potom vsem onim gg. trgovcem, ki so se zadnji čas v tej zadevi obrnili pismeno do nas, naj malo potrpe, ker se nam je dotični formular in prošnje pri preselitvi pisarne založil.

**Štíger contra Založnik.** Te dni smo čitali v nekem listu o politični kazenski pravdi, ki se je vršila pred enim tednom pred okrajno sodnijo v Slovenski Bistrici. Poizvedovali smo o podrobnostih in zvedeli sledeče: Dne 9. septembra volile so kmečke občine slovenjebistriškega okraja enega zastopnika v okrajni zastop. Slovenski volilci, ki so izvolili z veliko večino narodnega kmeta svojim zastopnikom, so se po dovršeni volitvi zbrali polnoštevilno v Narodnem domu. To priliko porabil je gospod Založnik ter v daljšem govoru orisal nesramno postopanje posili-nemške stranke zoper Slovence, pozivljaj zbrane kmete, naj vzbujajo v svojih občinah narodno zavest in razvijajo smisel za gospodarsko osamosvojitve, in jih navduševal za neizprosni boj zoper one nemškutarske trgovce in obrtnike, ki poznajo slovenskega kmeta le tedaj, kečar jim nosi denar, sicer pa mu ne priznavajo pravice do obstanka. Govoril je pri odprtih oknih in dostojno, v krepkih izrazih pa je bičal nemškutarstvo in žel zato tudi vsestransko priznanje. Le eden se ni mogel za govornikove besede navdušiti, namreč pisar Belec, ki se je prihitopil k oknu in tako neopažen poslušal najhujšo obsodbo svoje breznačajnosti. To človeče, ki je še nedavno v slovenski družbi kričalo »živijo!«, samo da si je smelo svoje grlo zastonj zalivati s pivom, si je pri oni priliki zapriseglo, da mora spraviti govornika, ki je tako kruto žalil njegovo nemčursko »časť«, pod ključ. In da bi bolje in sigurnejše završil svoj umazani naklep, nalagal se je deželnemu poslancu in županu g. Štígerju, da ga je imenoval g. Založnik »svinjo, ki pije slovensko kri«. Štíger pa je bil tudi tako kratkoviden, da si je brez pomisleka dal navesiti to najnovejšo žival, in hajd v Maribor k dr. Mravlagu. Zdaj pa se je zavela strastna gonja za pričami, katere sta se udeleževala pred vsem imenovani

pisar Belec in pa cestni postopáč Ačko, ki je prvi šel na limanice — menda ne zastonj!

V sredo 18. t. m. vršila se je obravnava pred sodnim pristavom g. dr. Fehleisch-om. K obravnavi se je pripeljal kot zastopnik obtožbe dr. Mravlag, ki pa je med potjo »svinjo« izgubil in le še obtožil besede, da »Štíger pije slovensko kri«. Zagovarjal je obtoženca g. dr. Lemež. Sodnik je obtoženca oprostil krivde in kazni in obsodil zasebnega obtožitelja g. Štígerja v plačilo vseh stroškov.»

Zaslišanih je bilo zavsem 15 prič, od teh 7 Štígerjevih. Značilno je, da o »svinji« ni nobena nič vedela. Kako je toraj ta krvoločna žival zašla v tožbo? A tudi ostale besede potrdili ste le dve priči. Belec in Ačko, ki pa sta se premalo pogovorila poprej, ker sta si v izpovedbah naravnost nasprotovala. Ostale tožiteljeve priče govorile so za obtoženca, a ena je celo potrdila, da jo je pisar Belec napeljeval k krivi izpovedbi in ji zato plačeval starino in smodke! Temu nasproti pa so obtoženčeve priče odločno zanikale, da bi se bilo o gospodu Štígerju govorilo kaj žaljivega. Konec prih.

**Nemčurji se hudo jeze**, ker so pri volitvah v šentlenartski okrajni zastop tako regimentno pogoreli. Psujejo in razsajajo kot norci. Izmed takih poročil naj tu eno navedemo: »Ker sem kot Slovenec storil svojo dolžnost in sem iz veleposestva volil v okrajni zastop zavedne Slovence, ne pa nemčurjev in štajercijancev, napadla sta me istega dne, ko sta se vračala zvečer pijana in nemčurskih golažev sita, dobroznana partinjska posilinemca, prvi bivši občinski svetovalec Demant ali kakor se je on podpisaval »Georg Diemant Gemeinderat«, drugi Vam, g. urednik, že dobro znani partinjski Rojs, ki se podpisuje Roies, kateri je pred par leti privandral v to občino in je tudi letos ob času občinskih volitev hotel postati župan. Ker pa so si zavedni Partinčcnje izvolili za župana pametnejšega zavednega moža, še vseeno Roies ni izgubil upanja in je sedaj v okrajni zastop tembolj agitiral za nemčurje. Pri teh volitvah postavili so ga nemčurji za svojega kandidata (če se njim ni sam usilil. Op. ured.), pa dobil je sila malo glasov, ker ga še nemškutarji niso marali voliti. — Ta dva nemškutarja napadata pri vsaki priliki in brez povoda mirne Slovence. Ravno tako napadla sta tudi mene na mojem domu z grdimi priimki in psokami. Slišale so se med drugimi tudi besede: prokleti, zabiti Slovenci, farski podrepniki, osli itd. Posebno sta rentočila nad menoj, ker sem šel volit. In ker se kot zaveden Slovenec za tako lajanje ne zmenim in si le mislim: »Blagor takim siromakim, ker njih je nemčursko kraljestvo«, sem zapisal te vrstice, da tudi javnost zve, koliko sta se ta dva »gospoda« že naučila od »giftne krote«. Seveda take ljudi ne bom nikdar vprašal, koga naj volim, še manj pa, da bi volil njiju. Kar pa se tiče krav past in štriglat, ter ne na volišče iti, bi bilo ravno to za ta dva jako zdravo, ker v drugem slučaju bi si ne bila nakopala toliko sramote in dolgih nosov, da se jima vsakdo smeji, kako sta »pametna«.

V Zamarkovi, dne 21./10. 1905.

J. Šönveter.

## Zunanje novice.

**Zavidanja vredni uredniki.** Biti urednik časopisa, to je kajpak izreden užitek. Ako ima list mnogo inseratov, pravijo naročniki, da je malo čitan, ako pa ima malo inseratov, pa zopet govore, da list ni priljubljen, da torej ni nič vreden. Ako je urednika često videti na ulici, pravijo, da je postopač, ako pa ni neprestano vsemu svetu pred očmi, marveč dela pridno doma v svoji sobi, govore ljudje, da ni za nobeno rabo, ker bi sicer hodil med ljudi, do bi izvedel kake novice. Ako zamolči kak mučni dogodek, se govori o njem da je bojazljivec, ako pa spregovori o dogodku, pa pravijo, to je urednik, ki ima največje veselje s škandali. Ako zamolči urednik iz sočutja ali vsled prošnje ime kakega grešnika, kriči vsa ulica: aha, podkupili so ga; ako pa priobči celo krivčevo ime, pravijo, da je surovež. Ako pa priobčujo vesti in poročila o ljudeh, s katerimi se srečava, dnevne dogodke in vesti izpred sodišča, potem urednika takoj obsodijo, da je podla klepetulja, ki brodi v blatu človeške družbe; ako pa piše bolj za širše občinstvo, pa to čitateljev ne zanima. Ako smelo odkriva in biča propalost, neopravičenost in nasilstvo, je revolveržurnalst in če pride radi te borbe za dobro in pravično stvar pred sodišče, se mu krohotajo ljudje in kriče: prav se mu godi, zakaj pa je tako pisal! Ako se pa po bridkih izkušnjah premisli in neče več jemati kostanja iz žerjavice za druge, je navaden pisar, ki nima smisla za kaj višjega, za ideale. Ako pa črta v rokopisu; ne razume ničesar in si nakopava sovraštvo; če pa ničesar ne črta, takisto ne razume ničesar, sicer bi ne dovolil pisati vsega, karkoli kdo hoče. Ako posname kaj po drugih listih, pravijo: s škarjami si pomaga, najraje bi ničesar ne delal. Ako citira svoj vir, govore: aha, zavarovati se hoče, ako ga pa ne navaja, kriče: To je ukradel pri drugih! — In vzpričo tega naj še kdo dvomi, da nima urednik najkrasnejšega življenja pod božjim solncem!

**Prst prodajala za 500 dol.** Brooklynski zdravniki so ravnokar izvršili redko operacijo. Neki igralki, kateri je bil pred štirimi leti odstreljen sredinec leve roke, so pritrdili isti prst neke ženske, katera ga je prodala igralki za 500 dol., ker potrebuje denar. Imeni prodajalke in igralke sta še tajni. Operacijo je izvršil zdravnik dr. A. L. Nelden. Ni jedna izmed obeh žensk ni čutila mnogo bolečin in obe sta operacijo dobro prestali. Ko so prodajalki prst odrezali, pritrdili so ga na razrezani ostanek izgubljenega prsta igralke, na kar so obe za roke skupaj zvezali, tako, da se pritrjen prst ne more premakniti. Sedaj morata ostati obe tako zvezani tri tedne oziroma toliko časa, da se vidi, je li operacija uspela ali ne.

**Modro svetlobo mesto kloroforma.** Profesor Redard v Ženovi trdi, da se da uporabljati pomirjajoči vpliv modre svetlobe na občutke pri kratkih operacijah, da se s tem narkozo odpravi in doseže brezčutnost. Redard drži električno žarnico z modrim steklom nasproti bolnikovemu obrazu v mali oddaljenosti, približno petnajstih centimetrov in to žarnico mora opazovati bolnik z odprtimi očmi. Glava bolnikova in žarnica ste pokriti s

tankim modrim blagom, da se s tem zabranjuje dostop navadni svetlobi. Pri tem se pove bolniku, da ne bode čutil, ako gleda mirno v luč, med operacijo nobenih bolečin. Ako se odstrani blago po dveh, treh minutah, je bolnik že neobčutljiv, zenici sta razširjeni in ta neobčutljivost zadošča, da se izvrši kratko operacijo brez bolečin. Preiskave takih poskusov v londonskem Royal Dental so imele uspeh pri 60 do 70 odstotkih. — Z nadaljnjimi poskusi se pa mora dognati, ali je pri tem modra luč pravo uspravilo, ali pa ne igra v tem slučaju kaka lahka hipnoza svoje uloge, hipnoza, katero proizvoduje motrenje modre luči.

**Zamenjani otroci.** V nekem večjem ameriskem mestu je bil ples, katerega se je udeležilo mnogo žen, ki so po ondodni navadi prinesle sebo svoje male otroke. Da bi gospem omogočili plesanje, ponudilo se je nekaj ljubeznivih gospodov, da bodo pazili na male. Prešli sta dve, tri, štiri ure, a gospe se niso vrnile k svoji deci, ampak plesale naprej. Ljubeznivi gospodje so se naveličali dolgega varuštva, zato so poslali gospem sporočilo, naj nehajo plesati in prevzamejo otroke. Gospe so pa odgovorile, da hočejo plesati do ranega jutra. Zdaj so se sklenili otroci maščevati. Otrokom so zamenili obleko in odšli vsak na svoj kraj. Ko so se zjutraj gospe naplesale, pograbila je vsaka onega otroka, ki je imel tako obleko kot njen. Strašno presenečenje se jih je pa polastilo, ko ni imela nobena svojega otroka. Bilo je obilno vrvenja i popraševanja, predno je vsaka dobila svojega otroka. «Ljubeznivi» gospodje si pa ne upajo damam več pred oči.

**Bojazen-bolezen.** Malodie de la peur imenuje dr. Menard v «Našem domačem zdravniku», bojazen, ki se lahko povspne do bolezni in on smatra te bolezniske pojave zelo različnim in pogostim. Po njegovih izkušnjah so ljudje, ki živijo v neprestani bojazni in razdraženosti in ki vidijo v vsem, kar se dogaja, temelj za bodočo nesrečo. Drugi se boje pred gotovimi stvarmi, pred vožnjo na vozu ali vlaku, pred gromom in bliskom ali pred posameznimi živalimi. Pri pogledu na mladega osla je omedlel vojvoda epernonski, in Lord Roberts je zbolel, ako je videl mačko; Tyho de Brahe se je stresel, ako je opazil zajca ali lisico: isto se je godilo filologu Scalligerju pri pogledu na vodno krešo, Erasmus je dobil mrzlico, ako je videl pred seboj ribo in lečo. Da poskačejo celo neustrašene dame pred mišjo na mize in stole, je znano. Kar je gledalcu smešno, je večkrat boječ se osebi vir hudih bolečin, katere provzročajo v marsikaterih slučajih smrt ali samomor. Znani so slučajji, ko so se ljudje umorili edino le iz strahu pred psi in pasjo steklino. Večkrat zasleduje ženske in moške misel na rudečico, kar jih tako muči, da jim je zagrenjen vsak življenjski užitek. Taki ljudje živijo v vednem strahu in čim večji je strah, tembolj očividni je vpliv rudečice. Kakor mnoge živčne bolezni, je tudi ta bojazen nalezljiva in se prenese na osebe, ki so k temu nagnjene. — Zdravljenje te bolezni, ki tvori le en del splošne nervoze, zahteva ljubeznivo spoznavanje zdravnika bolnikovih občutkov. Posmeh vpliva v tem oziru prav slabo.

**Propadla hamburška tvrdka Samson** ima šest milijonov dolga. Lastnika tvrdke sta zbežala.

**Nova srca za stara.** To je najnovejša novost ameriških zdravnikov. Guthrie in Carell, vseučilišna zdravnik v Čikagi, sta napravila namreč poskus, stara, obrabljena srca nadomestiti z novimi. Poskus se je posrečil le deloma, vendar upata zdravnika, da pride čas, ko bo mogoče izživljeno, onemoglo človeško srce nadomestiti z mladim, krepkim srcem žive opice. Na ta način, pravita zdravnik, je zagotovljena prihodnost človeškemu življenju, posebno pa še takrat, kadar bo mogoče tudi druge dele telesa kot pljuča, jetra, obisti, roke, noge in celo glavo nadomestiti z različnimi telesnimi deli kake živali. Upati smemo torej, da bodo imeli Američani v kratkem kozje noge, opičje roke, pasjo glavo, prašičevo srce, tigrova pljuča, levova jetra in oslovsko pamet!

**Pravila za japonsko nevesto.** Japonski pisatelj Naomi Tomura je priobčil v nekem pariškem listu 13 zapovedi, ki jih da japonska mati svoji hčerki pred poroko: 1. Ko se poročiš, postavno nisi več moja hči, zaradi tega moraš slušati svojega tasta in taščo, kakor si slušala dosedaj očeta in mater. 2. Ko se udaš, ti je tvoj soprog edini gospodar. Bodi snažna in postrežljiva. Stroga pokornost možu je plemenita krepost žene. 3. Ko se omožiš, bodi vedno ljubezniva napram svakinjam in svakom. 4. Ne bodi ljubosumna, ker ljubosumnost ni sredstvo, da si pridobiš ljubezen svojega moža. 5. Ako tudi tvoj mož nima prav, ne jezi se, temuč bodi potrpežljiva, in govori z njim o stvari šele, kadar se umiri. 6. Ne govori preveč; ne reči ničesar slabega, o svojem bližnjem nikoli ne laži. 7. Vstajaj rano, hodi spat pozno in ne dremaj popoldne. Pij malo vina in ne mešaj se pred svojim petdesetim letom v svet. 8. Ne daj si nikoli od čarovnikov prorokovati bodočnosti. 9. Bodi dobra gospodinja in štedljiva. 10. Ne mešaj se nikoli med mlade ljudi, čeravno si mlada gospa. 11. Ne nosi svetlih oblek, oblači se snažno. Ne bodi prevzetna na premoženje in stališče svojega očeta. 13. Ravnaj vedno dobro s svojimi uslužbenci. Ti nauki bi tudi evropskim nevestam ne škodili.

**Koliko stane en vojak?** Kakor je znano, ima Anglija izmed vseh velevalsti najmanjšo vojsko. Na vsakega vojaka pa potroši ta država letnih 2325 K. V Avstro-Ogrski stane vsak vojak na leto 1125 K, v Franciji in Nemčiji 1035 K, v Italiji 950 K, na Ruskem pa 925 K.

**Čuden običaj.** V mestu Tiverton na Angleskem imajo že 700 let kaj čuden običaj. Do leta 1205 je trpelo mesto zelo na pomanjkanju vode. Tega leta so pa našli v bližini mesta velik studenec, ki napaja celo mesto. Vsakih sedem let gredo meščani z županom na čelu k studencu, kjer imalo meščani pravico, suniti v vodo župana in druge višje mestne glave. Tako se je zgodilo tudi 15. septembra letos; celo policijskega inšpektorja in policijskega sodnika so vrgli v neprostovoljno kopel. Povsod ne praznujejo kake svoje obletnice na tako slovesen način!

**Strašno zločinstvo.** V ruski guberniji Mehilev ob bukovinski meji je zmanjkalo v vasi devet otrok v starosti 4 do 7 let. Orožniki in nesrečni starši so otroke par dni zaman iskali, končno pa zaslišali iz neke skalne votline v gozdu otročji jok. Orožniki so šli v jamo ter zagledali starega kmeta Serkega, kako je z velikim

nožem paral malemu dečku trebuh, dočim so trije otroci zvezani ležali na tleh. Starec je hladnokrvno priznal, da je umoril na isti način šest otrok, češ, da je imel v spanju prikazen, ki mu je rekla, da bo našel vsak zaklad v zemlji, ako se zemlja napoji s krvjo petdesetih nedolžnih otrok.

**Čudak.** V Nondorfu na Avstrijskem je živel v razpadli koči cunjar E. Kondretzki. Ker ga ni bilo par dni na izpregled, vlomili so sosedje v njegovo stanovanje ter našli cunjarja mrtvega, okoli njega pa 12 mačk, ki so bile razdraženo divje. Le z veliko previdnostjo so jih polovili. Mož je umrl naravne smrti, kajti našla se je tudi oporoka, v kateri določa svojo zapuščino 4000 K v dosmrtno preskrbovanje njegovih mačk. Njegovi sorodniki hočejo oporoko ovreči.

**Žrtva predrznosti.** V Cvitavi se je nedavno produciral na vrhu cerkvenega stolpa plezalec K. Beroušek ter nosil na hrbtu 49 letnega oženjenega krovca A. Friedla. Ko je po končani produkciji Friedl zapustil akrobatov hrbet ter se prijel za rob ob stolpu, se je rob odtrgal in Fridl se je prekupicnil v strašno globočino, kjer je takoj obležal mrtev.

**Posledice glavnega dobitka.** Vdova Hoffer, kantinerka v Sedanu, je dobila v loteriji milijon mark ter je postala takoj sloveča. V kratkem je dobila 10.000 pisem, v katerih jo razni ljudje prosijo za posojilo. V skupnem jo prosijo za 2.980.000 mark, skoraj za trikrat toliko, kakor je sama dobila. In v kake namene jo prosijo. Neka rodbina jo prosi samo za 50.000 mark, da reši iz ječe nekega svojega člana, ki je bil baje po nedolžnem obsojen. Neki mož piše obupno, da se ne more ločiti od svoje žene, ker mu manjka 5000 mark. Na stotine nadbudnih pesnikov posveča svoje pesmice božanstveni kantinerki. Razni samostani in redi jo prosijo, naj izvršuje dobra dela za rešitev svoje duše. Nekateri angleški in francoski odvetniki so se ji ponudili za tajnike. Neštevilno vojakov, katerim je v kantini stregla, jo prosi na račun starega prijateljstva za posojilo, lovske puške, pse, konje, bicikle, motorje itd. In koliko je dobila šele ženskih ponudb! Pišejo ji markizi in plemiči: «Ne hrepenim za vašim denarjem, želim samo vas za ženo, ker ste pravi angelj.»

**Najdražja brzojavka.** Najdražja brzojavka, ki se je sploh kdaj odposlala po svetu, je bila depeša, ki jo je Vite poslal carju in s katero mu je naznanil vso vsebino rusko-japonskega dogovora glede miru. Brzojavka je bila šifrirana, obsegala je 15.190 skupin šifer ter je veljala 28.000 K.

**Ženska vojaški kapelnik.** Pri nekem ameriškem polku so nastavili za kapelnika vojaške godbe gospico Nelly Miles, sorodnico generala Nelsona Milesa, ki se je proslavil v špansko-ameriški vojski. Gospodična Miles je nenavadno nadarjena za glasbo ter je pred časniško komisijo, ki je oddajala službo, napravila tako izvrsten izpit, da so jo enoglasno sprejeli. Nova kapelnica nosi obleko, ki popolnoma odgovarja uniformi regimenta.

**Velika tatvina.** Trgovcu Kretschmarju je med potom v Berlin bil ukraden ček za 1.300.000 mark.

# ŠALJIVI ŠTAJERC.

## Obesil se je!

(Humoreska. Spisal Peter Verdnik.)

V prijazni vasici zelenega spod. Štajerja je danes na vse zgodaj živahno gibanje. Možje resnih obrazov tekajo semtertje, gostobesedne žene stiskajo glave, celo otroci so poprej pokonci kakor sploh. Volitev občinskega odbora je današnje geslo! Žefka, ki je nekdanj služila za kravjo deklo in nosila coklje, sedaj pa je mogočna gospa, ker se je v Mariboru naučila nekoliko «kuhldaič». si na vse kripnje prizadeva, spraviti svojega soproga Blaža v novi odbor; spela se je celo do nade, da bo mati županja ter si — tako pravijo vsaj hudobni jeziki — popolnoma skrivaj že naročila klobuk.

Blaž, sicer pošten možak, je bil pa popolnoma suženj svoje soproge. Kar je rekla «Pepi», to je moralo obveljati. Danes na vse zgodaj je «Pepi» pripravila svojemu «Blaziusu» najlepšo obleko, polikano srajco, pomagaje pri oblačenju mu pa delila razna navodila, kako se ima obnašati pri volitvi: «le s „ta fajn“ ljudmi voli,» — tako je namreč «Pepi» nazivala nemčurje — «da prideš v „aussus“, potem pa že veš, kaj vse še lahko postaneš.»

Blažu ta navodila niso nič kaj ugajala. Kakor rečeno, bil je pošten rodoljub; na volilnem prostoru so ga seveda nemčurji z veseljem sprejeli, kajti «Pepi» jim je obljubila, da bo volil s «ta fajn» ljudmi. Gledal je vedno v tla, sram ga je bilo, da izdaja svoj narod. Ko pa mu še sosed Otorepec reče, «pojdi domu, pa babjo kijkljo obleči,» je bilo po Blažu; naglo krene okoli vogla ter izgine iz volilnega prostora, krene jo v dober četrť ure oddaljeno gostilno. Pri volitvi so nemčurji ravno radi dveh Blaževih glasov pogoreli.

Lahko si mislite, kako je «Pepi» radi tega besnela. Sklenila je, se bridko maščevati nad možem, celo smrt mu je namenila, ker je itak z nekim lovcem občevala nekoliko skrivnejše, kakor se za pošteno ženo spodobi. Videla se je v duhu že mlado, premožno vdovo, zopet zaročeno z njenim «naprednim» častilcem Lesniko — kakor so mu ljudje pravili — znala sta seveda oba enako «kuhldaič» in tudi Lesnika se je prišteval med «ta fajn» ljudi, torej dvojica, kakor vstvarjena drug za drugega. Kakor je «Pepi» bila že «brihtna», skovala je kmalu načrt, kako se bo maščevala na Blažu, obenem pa doslegla svoj namen oprostiti se ga, kajti ne iz ljubezni do njega, marveč do premoženja, je postala njegova soproga.

Blaž je imel navado, kadar mu je «Pepi» le prehudo s svojim strupenim lezikom pristopala, da je šel v gostilno, se nekoliko napil ter se potem v svojo provizorično, samo v to svrhu prirejeno čumnato splazil in vlegel spat, ne da bi si prižgal luč.

«Pepi» je dobro slutila, da bo Blaž danes storil ravno isto, zatoraj se je precej lotila dela: Prevrtala je z debelim svedrom na stropu, ravno nad glavo Blaževe postelje luknjo, spustila skozi njo iz podstrešja dolgo vrv, ter naredila na spodnjem koncu zanjko. Sedaj je skrita opazovala. kedaj pride Blaž domov. Ni bilo treba dolgo čakati; ko se je dobro stemnilo, jo primaha Blaž precej vinjen, ali delal je oprezno, da bi ga «Pepi» ne slišala.

Uro kasneje se splazi «Pepi» v zasilno spalnico svojega soproga, kateri je v zadovoljnost soproge trdo smrčal, mu dene previdno zanjko okoli vratu, jo nekoliko zatagne ter urnih pet odide.

Pri tem delu pa je je Blaž le zbudil ter urno presodil nakano, tiho vstal iz postelje, snel si zanjko raz vratu ter jo previdno pritrdil na tik postelje stoječo železno peč in čakal, kaj da pride.

Čez nekaj časa se napne vrv, železna peč pa se prične pomikati proti stropu. Blaž gre tiho iz čumnate, se skriva pod stopnjice, nakar priteče «Pepi» po stopnjicah s svetilko v roki, pot ji je lil po obrazu, po tako trudapolnem delu. Pomagajte, pomagajte, je vpila «Pepi» pred hišo, mož se je obesil! Sosedje in sosede v nočnem kostimu prihitijo na pomoč, «Pepi» jim sveti v čumnato in glej, visoko na vrvi visi — železna peč, o Blažu pa ne duha ne sluha. Velik smeh se je lotil zbranih, Pepi pa je tiho izginila v temni noči.

Kmalu za njo je izginil tudi Lesnika, ker so ga imeli na sumu, da je pri «delu» pomagal.



## Ura prihodnosti

je moja pristna ameriška antimagnetična odprta patent-Roskopf-an-ker-remontoir ura št. 97 s plombo v patentovanem nikelnastim obođu s krasnimi zvišanimi oksidiranimi podobami kakor kaže tu stoječa slika. Dalje z emailiranim kazalcem, 36 ur tekoča, natanko reparirana s triletnim jamstvom. V futralu iz jelenovega usnja, z nikelnasto verižico in privetkom, komad gld. 2:50, 3 komadi 6 gld., 6 komadov gld. 13:50.

Denar se vrne ali pa se zamenja, ako se pošlje nepokvarjeno nazaj.

Posilja proti povzetju ali če se denar naprej pošlje

HANNS KONRAD

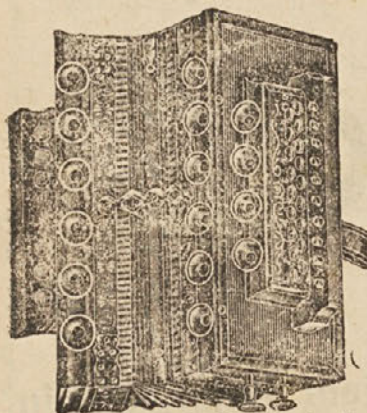
prva tovarna za ure v MOSTU (Brüx) št. 1174, Češko.

Velik ilustrovan cenik, obsegajoč nad 1000 slik, se pošlje na zahtevanje zastoj in franko.

# Naročniki 'Slov. Štajerca'!

Ste li storili svojo dolžnost in naročnino o pravem času ponovili?

30 dni na ogled.



Po pogojih mojega cenika, tedaj brez nevarnosti naročev: lea, pošiljam jaz po poštne povzetju mojo harmoniko «Volksfreund» št. 663, da zamorem vsakega o izvrstni kakovosti te harmonike prepričati. Ta harmonika ima patentirano nezlomna zavita perses ne samo za tipke, ampak tudi za base in za zaklopnice, potem 10 tipk, 2 registra, dvo-glasna, 48 glasov, 3 vrste tro-bent, mahagoni barvno poli-tirana, črni robi z barvnimi portami, dvojni meh z niklas-timi okovi, velikost 31+15 cm in stane 7 K. Navodilo, po katerem se lahko vsak sam

nauci igrati, priložimo zastonj. Ceneje in manjše harmonike za učenje, posebno za otroke po K 2-20, 3-50, 4-40, 5-50. Finejše harmonike po 9, 10, 12, 14, 16 kron so razvidne iz mojega cenika. Imam v zalogi tudi gosli, flavte, citre i. t. d. Na mojih harmonikah ni colninskih izdatkov, ker so češki izdelki. Prosim, se ozirati na to! Nobena rizika! Zamenjava dovoljena ali denar nazaj. Pošiljanje po poštne povzetju od «Erzgebirgisches Musikwarenversandhaus»

**HANNS KONRAD v Mostu (Brüx) št. 1176 Češko.**

Velik ilustrovan cenik, obsegajoč nad 1000 slik, se pošlje na zahtevanje vsakemu zastonj in franko. 82

Proda se poceni

**Iepa hiša**

noben konkurent.

s popolno koncesijo za gostilno, trafikko in grajzlarijo vred. Pogoji so ugodni. V obližju se ne nahaja

Kje? pove gospod Jurij Černiko pri Sv. Jožefu, pošta Slov. Bistrica, Spod. Štajersko. 74



**Svoji k svojim!**

**Zaveden Slovenec! Kupuj svoje potrebščine le pri Sloven-cih. S tem boš ukrotil svojega največjega sovraga in najhitreje pripomogel do osamosvojitve slo-venskega naroda.**

## Vydrova tovarna hranil, Praga VIII.

izdeluje in priporoča:

**Vydrovo žitno kavo.**

**Juhni pridatek** znamka «Vydra».

**Juhne konserve** (grahove, lečne, gobove in riževe).

**Oblati** (specialiteta: «Dessert délicat» in masleni oblati).

**Šumeči limonadni bomboni** «Ambo».

**Dišava za pecivo** «Buhtin».

**Napravite poskus!**

Kolekcija vseh teh izdelkov 3 K 20 v in poština.

Najizvrstnejše in najboljše tamburice (glasbeno orodje) izdeluje in razpošilja

**prva sisečka tovarna tamburic**

**J. STJEPUŠIN**

**Sisek (Hrvaško)**



Ta tovarna je bila odlikovana na Pariški razstavi leta 1900 in na Milenijski l. 1896.

Razven vsega glasbenega orodja so tudi vsakovrstne sekirice (note) za različne instrumente v zalogi. Priporočajo se izvrstne gosli, citre, kitare, mandoline, harmonike in okarine. V isti tovarni izhaja tudi strokovni list

**«Tamburica»**

po enkrat na mesec ter stane za celo leto **8 kron** z glasbeno prilogo vred.

Za vsak instrument se jamči.

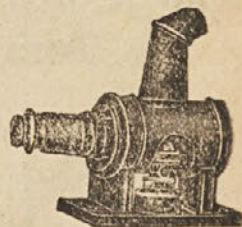
79

Velik cenik s slikami se pošlje na zahtevanje zastonj.

## Pripravna darila za dečke.



**Poceni parni stroji,** ki se kurijo s špiritom, stoječi s cilind-varnostnim ventilom, piščalko na par in vodopolnujočim vijakom. Visokost 24 cm. Kompletna s svetilko na špirit v kartonu zapakovana K 1-50. Ravno tak parni stroj, večji, okrog 34 cm visok, en komad K 2-80.



**Laterna magika,** črno lakirana, z nikelnastim objektivom treni optičnimi lečami in patrolejsko svetilko. Kompletna z 12 slikami, 20 cm visoka K 3-50, 24 cm visoka K 5—, 28 cm visoka K 8—, 34 cm visoka K 12—. Dobiva se naravnost pri

**HANNS KONRAD**

prva tovarna za ure v Mostu (Brüx) št. 1177 Češko.

Bogato ilustrovan cenik, obsegajoč čez 1000 slik, se pošlje na zahtevanje zastonj in franko. 84



# Slovenski trgovci!

Vsak zaveden slovenski trgovec na Spodnjem Štajerskem in Koroškem ve, da je naš list „Slovenski Štajerc“ tudi njegov zvesti prijatelj.

Da se naš list prav hitro in močno razširi, obrača se vodstvo „Slovenskega Štajerca“ do Vas s pozivom, da vsak od Vas prevzame prodajo tega lista.

V vsakem mestu, v vsakem trgu in pri vsaki fari se bode zamoglo našega lista mnogo številk razprodati, zraven pa bode prodajalec imel še lep dobiček.

Kateri trgovec hoče naši sveti narodni stvari koristiti, ne bo opustil lepe prilike in se bo takoj o tej zadevi pismeno do nas obrnil, da mu priskrbimo potrebno dovoljenje. Kateremu trgovcu v teh krajih ni narodnost in boljša bodočnost deveta briga, ta se bo zanimal za to ponudbo.

Treba je le, da se nam naznani, s kakšno trgovino se dotični trgovec peča, v kateri občini obstoji njegova trgovina in koliko je hišna številka dotične trgovine.

Toraj, junaki, naprej in na delo za narod!

Upraviništvo in uredništvo „Slovenskega Štajerca“.



**Pozor! Čitaj!**  
**Bolnemu zdravje!**

BOLESTNO ZDRAVLJE, SLABOMU JAKOST.



pošilja naprej ali s poštanim povzetjem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 12 steklenič (1 ducat) 5 K, 24 steklenič (2 ducata) 8 K 60 v, 36 steklenič (3 ducati) 12 K 40 v, 48 steklenič (4 ducati) 16 K, 60 steklenič (5 ducati) 18 K. Manj od 12 steklenic se ne razpošilja.

**Slavonska zel:** Se rabi z uprav sijajnim in najboljšim uspehom proti sušici, zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamolklosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti hodenju, kataru in odstranjuje goste sline ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsnih in pljučnih bolečinah. — Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 2 originalni steklenici 3 K 40 vin., 4 originalne steklenice 5 K 80 vin., 6 originalnih steklenic 8 K 20 v.

Manj od dveh steklenic se ne razpošilja. Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom:

**P. Jurišić, lekarnar v Pakracu 104, Slavonija.**

**Pozor! Čitaj!**  
**Slabemu moč!**

**Pakraške kapljice in slavonska zel,** to sta danes dve najpriljubljenejši ljudski zdravili med narodom, ker ta dva leka delujeta gotovo in z najboljšim uspehom ter sta si odprla pot na vse strani sveta.

**Pakraške kapljice:** Delujejo izvrstno pri vseh želodčnih in črevesnih boleznih ter odstranjujejo krče, boleti iz želodca, vetrove in čisti kri, pospešujejo prebavo, zganjajo male in velike gliste, odstranjuje mrzlico in vse druge bolezni, ki vsled mrzlice nastajajo. Zdravijo vse boleti na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti boleti maternice in madron; zato ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši.

— Naj vsakdo naroči in naslovi: **Peter Jurišić, lekarnar v Pakracu št. 107, Slavonija.** — Denar se

121—11

**Čitaj! Naroči! Ne bo ti žal!**

**Slovinci!** Berite pridno in naročite mnogoštevilno „Slov. Štajerea“. Zaslepljenim odpirajte oči!

**Za gospode učitelje!**

Izšel je lično vezan, jako praktičen



**učiteljski koledar**

z imenikom ljudskih šol in učiteljskega osebja na **Kranjskem, Juž. Štajerskem in Primorskem**, z osebnim staležem kranjskega ljudsko-šolskega učiteljstva in z ročnim zapisnikom za **šolsko leto 1905/06.**

Sestavil učitelj v Ljubljani.

**Cena:** Za 75 učencev 70 vin., za 100 učencev 80 vin., za 125 učencev 90 vin., za 150 učencev 1 K.

Naroča se pri tiskarju in založniku

**Iv. Pr. Lampretu v Kranju.**



V MOSTU  
(Brüx) št. 1175  
ČESKO.

**HANNS KONRAD**

V MOSTU  
(Brüx) št. 1175  
ČESKO.

Bogato ilustriran cenik, obsegajoč čez 1000 slik o urah, zlatini in srebrnini, se pošlje na zahtevanje zastoj in franko.

**Konkurenčna budilnica,**

po ameriškem sistemu, gre, naj se jo položi kakor hoče, zanesljiva, dobre vrste, s 3letnim pismenim jamstvom za dober in pravi tek, gld. 1'45, 3 komadi gld. 4'—; z ponoči se svetečim kazalcem, gld. 1'65, 3 komadi gld. 4'50. — Brez rizike, ker je zamenjati dovoljeno, ali pa se vrne denar. Pošilja proti poštenu povzetju ali če se denar naprej pošlje

prva tovarna za ure

**Družinska pratika**  
**za leto 1906**

je dobiti odsedaj naprej pri trgovcu **Alojziju Uršiču** v Ljutomeru. 86

**Slovinci!**

Spominjajte ob vsaki priložnosti družbe sv. Cirila in Metoda!

**Kupujte narodni kolek!**

Želodčne boletine, slabosti, bljuvanje, slab tek, zabasanje, gorčica, krčeni in nervozni popadki povzročajo hude posledice, ako se zanemarjajo. — Zdravniška pripoznanja in 60.000 zahvalnih pisem priporočajo v tem slučaju Fellerjeve rabarbara-kroglice z znamko „Elsa-Pillen“, 1 zavoje (6 škatlic) 4 krone, in E. V. Fellerja, Stubica, Elsn trg, Hrvatsko, 12 malih ali 6 dvojnatih steklenic za 5 kron. Fellerjev rastlinski esenčni fluid z znamko.

**Feller-Elsa-Fluid**



Ponos vsake gospo-  
dinje je dobra kava.

**Kathreinerjeva  
Kneippova sladna kava**

se ne bi smela pogrešati  
več v nobenem gospodinj-  
stvu, kadar se napravlja  
vsakdanja kavina pijača.

o o o

Zahtevajte le izvrne zavoje z imenom  
„Kathreiner“ in ne kupujte nikoli, kar  
se odtehtuje odprto.

Proda se majhna, dobro idoča

## trgovina

vsled rodbinskih razmer v lepem kraju na Spodnjem  
Štajerskem tik cerkve in šole pod prav ugodnimi  
pogoji.

Blago vse novo.

Ponudbe je vpslati na upravnništvo „Slovenskega  
Štajerca“.

76



Zdravje je največje bogastvo!

## Kapljice sv. Marka



Te glasovite in ne nadkri-  
ljive kapljice sv. Marka se  
uporabljajo za notranje in  
zunanje bolezni. Posebno  
odstranjujejo trganje po ko-  
steh, nogah in rokah ter  
ozdravijo vsak glavobol. One  
delujejo nedosegljivo in spa-  
sonosno pri želodčnih bo-  
leznih, ublažujejo katar in  
izmeček, odpravijo naduho,  
bolečine in krče, pospešujejo

in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Te preženejo velike in  
male gliste ter bolečine po teh povzročene. Tudi delujejo izborno  
proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in sle-  
zih ter «koliko» in ščipanje v želodec. Odpravijo vsako mrzlico in  
od te izvirajoče boleti.

Te kapljice so najboljšje sredstvo proti bolezni na maternici in  
«madronu» in zato ne bi smela manjkati v nobeni meščanski in  
kmečki hiši.

Dobiva se samo v „Mestni lekarni v Zagrebu“. Na-  
ročuje se edino in točno le pod naslovom:

**Mestna lekarna v Zagrebu, Markov trg št. 80**  
poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej alipa se povzame. Manj kot en ducat  
(12 steklenic) se ne pošilja. Cena je naslednja, in sicer franko na  
vsako pošto:

|                     |          |                      |            |
|---------------------|----------|----------------------|------------|
| 1 ducat (12 stekl.) | 4 K — v. | 4 ducati (48 stekl.) | 14 K 60 v. |
| 2 „ (24 „ )         | 8 „      | 6 „ (60 „ )          | 17 „ — „   |
| 3 „ (36 „ )         | 11 „     |                      |            |

Priznalnih pisem imam na tisoče, da jih ni mogoče vseh tukaj  
ponatisniti, zato navedem imena le nekaterih gospodov, ki so s po-  
sebnim uspehom uporabljali kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdra-  
vili: Ivan Barentinčič, učitelj, Janko Kišur, kr. nadlogar, Štefan  
Barčič župnik, Ilija Manić, opančar, Zofija Vuhelič, šivilja, Jožef  
Seljanič, kmet i. t. d.

**Mestna lekarna v Zagrebu,**  
**Markov trg št. 80, poleg cerkve sv. Marka.**

Ustanovljena leta 1860.

Ustanovljena leta 1860.



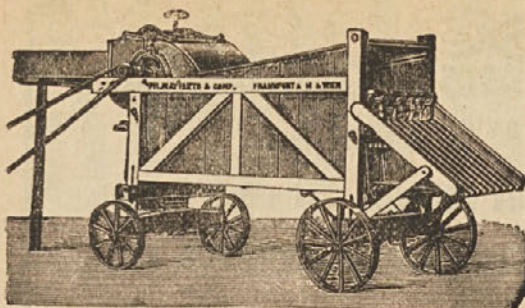
## Poljedelci pozor!

Poljskih delavcev vsak dan bolj pri-  
manjkuje in kmetovalec že danes brez  
pomoči **poljedelskih strojev** polja ob-  
delovati in pridelkov obdelati ne more. Kdor si pa kupi stroj, naj si omisli zanesljivo dobro blago.

Najboljše in najzaneslji-  
vejšje stroje, posebno pa **mlatilnice**, čistilnice proste in  
slamorenice priporoča najboljše, kakor tudi

Trgovina z železnino „**MERKUR**“ P. Majdič v Celju.

Posebni ceniki strojev brezplačno. — Zaloga posod za mleko. — Nepremočljive vozne plahte.  
Traverze in cement.



## Pripoznano najizvrstnejši

**jekleni pljugi, brane, valarji, stroji za sejati** «Agrikola», **amerikanski stroji za kositi** otavo, deteljo in žito, stroji za obračati seno, grablje za seno in žito, stiskalnice za seno in slamo, preše za vino in sadjevec.

**Hidraulične preše, mlini za grozdje in mečkači za grozje, mlini za sadje, brizgalnice za trs in zelišča, aparati za sušenje sadje in zelenjave.**

**Mlatilnice** s patentovanimi valjično-maznimi legarji za ročno, vitalno in motorno silo.

**Vitalne naprave za vlačilno živino**, čistilnice za žito, trijerji, reblače za koruzo, rezanice za krmo s patentovanimi maznimi logarji, rezanice za repo, mlini za slamo, soparniki za krmo, peči s štedilnimi kotli, premikajoče se sesalke za gnojnico in vse druge poljedelske stroje se izdelujejo in razpošiljajo v najnovejših, z darili natančni ceniki zastoj in poštne prosto. obdarovanih konstrukcijah. Iščejo se zastopniki in prekupci.

**PH. MAYFARTH & Co., DUNAJ II/1**

Ustanovljeno 1872.

Taborstrasse št. 71.

1000 delavcev.

Odlikovana z več kot 550 zlatimi in srebrnimi kolajnami i. t. d.

55

# Indra Tea

Najboljši in najfinejši čaj na svetu! Melange iz najfinejših in najmočnejših čajev iz Kine, Ceylona in Indije; dobiva se v boljših špecerijskih, delikatesnih trgovinah. Na debelo razpošilja:

**Indra Tea Import Compani Trst.**

Dobiva se povsod.

Zahtevajte pri nakupu

## Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. — Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares **jamčeno pristno**, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „Schicht“ in varstveno znamko „jelen“.



Varstvena znamka.

**Dobiva se povsod!**

Ustje (Češko)

**JURIJ SCHICHT**

Ustje (Češko)

največja tovarna svoje vrste na evropskem kontinentu.

54

## P o z o r !

Slovenske rodoljube uljudno prosimo, da nam blagovolijo naznaniti dobre in poštene agitatorje za razširjevanje našega lista osobito iz onih krajev, kjer je še najbolj treba narodne zavesti, ker nameravamo takim agitatorjem poslati v to svrhu po en celi lanski letnik in letošnje številke „Slov. Štajerca“ brezplačno. Ne zanašajte se drug na drugega! Toliko truda pač lahko vsak rodoljub žrtvuje za našo dobro stvar.

**Prekajevalec in tvrdka za izvoz vsakovrstnih živil v lastni hiši**

**Jan. Ev. Sirca v Kranju**

Krankske klobase, napol prekajene, majhne, ena 10 kr., kila 1 gld.; velike, ena, debelo rezana 20 kr. Salame, izdelane à la viene, kila 80 do 85 kr. Krakovske, zelo dobre, kila 1 gld. Salame iz gnjati, zelo dobre, priporočljive in priljubljene, gld. 1.52. Ogrske salame, prima, kila gld. 1.80. Gnjat (šunka) s kožo in brez kože, kila 1 gld. Gnjat brez kosti (Rollschinken), kila gld. 1.20. Pleče (Rollschulter) brez kosti kakor gnjat, kila 95 kr. Cesarski kos (Kaiserfleisch), srednje masten ali pust, mešani del, kila 82 kr. Prekajen špeh s kožo ali brez kože, kila 82 kr. Svinjske glave, prekajene, ločene od kosti, kila 48 kr. Svinjski jezik, kila gld. 1.20. Goveji jezik, kila gl. 1.20. Salame, trde, à la ogrske, kila gld. 1.50. Brinjevec, pristni, naravni, liter od 70 kr. do gld. 1.30. Slivovec, pristni, naravni, liter 70 kr., 1 gld. in gld. 1.30. — **Pogoji:** Pošiljam **edino le** po povzetju in to od 5 kg naprej. — Vse je pripoznano kot dobro blago.

67

Stanje hranilnih vlog nad  
19 milijonov kron.

Stanje rezervnega zaklada  
nad 650.000 kron.

## Mestna hranilnica ljubljanska na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4%, ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potem c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4 1/4 % na leto. — Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred n. pr. v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala.

Posoja se tudi na menjice in vrednostne papirje.

## Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Podružnica v Celovcu. Podružnica v Splitu.

Akcijski kapital 2.000.000 K.

Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz. Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. — Denarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške  
ženitninske kavicje.

Eskomt in inkasso menic.

Borzna naročila.

Promet s čeki in nakaznicami.



Zahtevajte brezplačno in franko

moj veliki ilustrirani cenik o dobrih solidnih in  
cenenih urah, zlatnini in srebrenini 81

**Hans Konrad**

prva tovarna za ure v Mostu (Brux)

št. 1375, Češko

Nikelnasta anker-remont-ura, sistem Roskof-patent, z nikelnasto verižico in futralom gld. 2.—, 3 komadi 5-75 gld., 6 komadov gld. 11-25. Ista z dvojn. pokrovom gld. 3-40. Pristna srebrna remontoir-ura, odprta gld. 3-80, Pristna srebrna oklopna verižica gld. 1-20. Nikelnasta budilka gld. 1-45, 3 komadi 4 gld., s ponoči se svetečim kazalnikom gld. 1-65, 3 komadi gld. 4-50. Za vsako uro strogo realno triletno pisмено jamstvo. Nobene rizike! Zamenjava dovoljena ali pa se denar vrne!



**Ceno češko  
posteljno perje**

5 kg novega skubljenega K 9-60, boljšega K 12— belega, jako mehkega, skubljenega K 18—; 24 kg snežnobelega, mehkega, skubljenega 30 K, 36 K. Pošilja se franko proti povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzame proti povrnitvi poštinih stroškov. 35

Benedikt Sachsel, Lobes 198, p. Plzen na Češkem.

**Franca Jožefa**

## grenki vreclec

istinit reprezentant grenkih voda.

(Od medicinskega oddelka dunajske splošne bolnišnice.)

Ustanovljeno 1. 1832.

## Priznано najboljšē oljnate barve

zmlete s stroji najnovejše sestave,  
prekašajo vsako konkurenco po  
finosti, ki omogočijo z jako majhno  
množino pobarvati veliko površino,  
razpošilja

po nizkih cenah

## Adolf Hauptmann v Ljubljani

prva tovarna oljnatih barv, firneža,  
laka in steklarskega kleja. Zaloga  
slikarskih in pleskarskih predmetov.

Ilustrovani ceniki dobe se brezplačno.